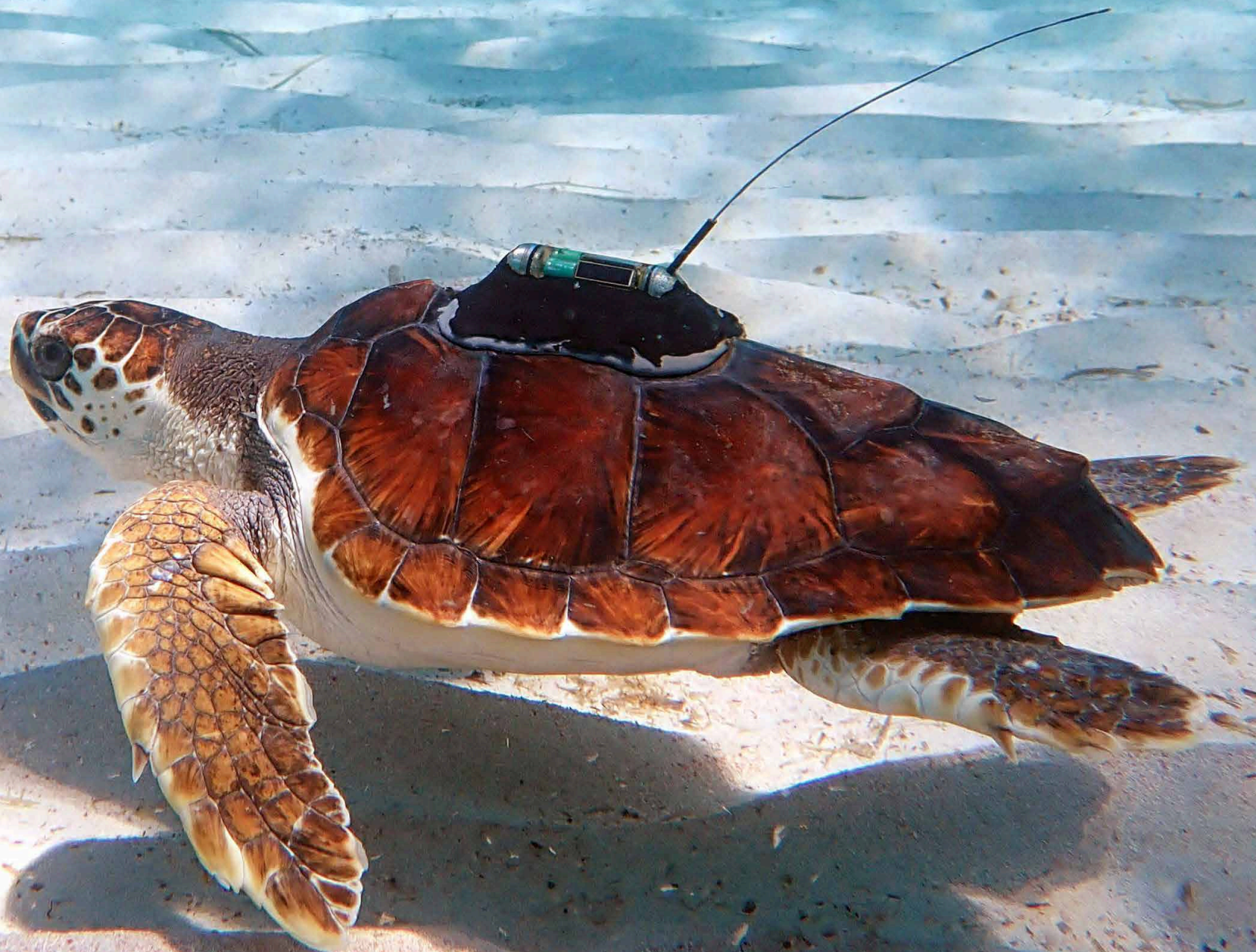

HEAD-STARTING

EL COMENÇAMENT D'UNA PART DE LA NOSTRA HISTÒRIA NATURAL

Per Néstor Carda

El juliol de 2019 es dipositaren un total de 58 ous a les platges d'en Bossa, Eivissa. Era la primera vegada que s'enregistrava una posta de tortuga marina a la costa Balear.

La tortuga babaua, *Caretta caretta* és la més comuna i abundant de les set espècies de tortugues marines que podem observar al Mediterrani. Aquest fet no impedeix que es tracti d'una espècie amenaçada i catalogada com a vulnerable per la UICN (Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa).

La nidificació d'aquesta espècie ha tingut lloc tradicionalment a la conca del Mediterrani oriental, principalment a les costes de Xipre, Grècia i Turquia. A la costa espanyola la seva nidificació es considerava ocasional, fins que l'any 2014 el nombre de nidificacions augmentà considerablement. Els científics pensen que és a conseqüència de l'augment de la temperatura produït pel canvi climàtic. La temperatura de l'arena és un factor de gran importància, ja que és la que determina el sexe de les cries. A una temperatura inferior a 29°C neixen majoritàriament mascles i per damunt d'aquesta temperatura, majoritàriament femelles. A causa d'això, a les colònies reproductives tradicionals, neixen moltes més femelles que mascles, per la qual cosa la colonització de latituds més altes, com les que pertanyen a les nostres costes, possibiliten una proporció de sexes més equilibrada per al manteniment de l'espècie.

El dia 10 de setembre de 2019, un parell de mesos després de la posta, començaren a fer eclosió els ous viables de la platja d'en Bossa. Nasqueren un total de 37 tortugues, 19 exemplars foren traslladats a l'Àrea de recuperació i Conservació d'Animals (ARCA) del Mar de l'Oceàogràfic de València, 9 al Laboratori d'Investigacions Marines i Aquicultura (LIMIA) d'Andratx i 9 a les instal·lacions de la Fundació Palma Aquàrium. S'havia decidit que formarien part d'un programa de "Head Starting".

El "Head Starting", o cria controlada, tracta d'augmentar les probabilitats de supervivència dins un medi controlat. La mortalitat al medi marí durant el primer any de vida és molt elevada. S'estima que només 1 de cada 1.000 tortugues arriben a

Un dels 9 exemplars arribats a les instal·lacions del centre de rescat del Palma Aquàrium, de color negre, amb uns 20 grams de pes i no més de 5 centímetres. La supervivència al medi natural en aquests primers moments és d'un per cada mil. Pàgina anterior: les cristal·lines aigües de Cala Agulla (Mallorca) van ser el marc natural en què Busi coneixeria per primera vegada la seva nova llar, amb una grandària i pes molt distant al del dia que va arribar al centre.

Rutines en el centre de rescat. Des del primer dia el seguiment ha estat constant per a assegurar-ne el creixement i la salut de cadascun dels exemplars. Pàgina següent: cadascuna de les tortugues ha seguit un pla d'alimentació personalitzat.

sobreviure.

L'arribada de les tortugues al centre de rescat de Palma Aquàrium va suposar un canvi important de rutines a l'entitat. Als animals en procés de recuperació, normalment per emmallament, es sumaven de cop 9 exemplars amb unes necessitats d'atenció molt especials. S'havia de començar a alimentar a cada una de les tortugues i assegurar-se que ingerien les quantitats necessàries per al seu desenvolupament. L'alimentació d'aquests exemplars es compon bàsicament d'un puré de sardina, lluç, calamar, gamba, espinacs i espirulina. A aquesta rutina diària se sumen altres de setmanals, a les quals es pesa i es mesura a cada una de les tortugues per a controlar que el seu creixement és correcte.

Inicialment, els exemplars estigueren separats, de forma individual, dins un tanc climatitzat i adaptat, per evitar incidents entre ells. A mesura que creixen va augmentant el temps que poden passar nedant juntes dins el tanc. Una part important del seu creixement és l'enriquiment ambiental, amb el qual se'ls proporciona estímuls ambientals per a reproduir comportaments naturals, incrementar la utilització de l'espai i preveure comportaments estereotipats.

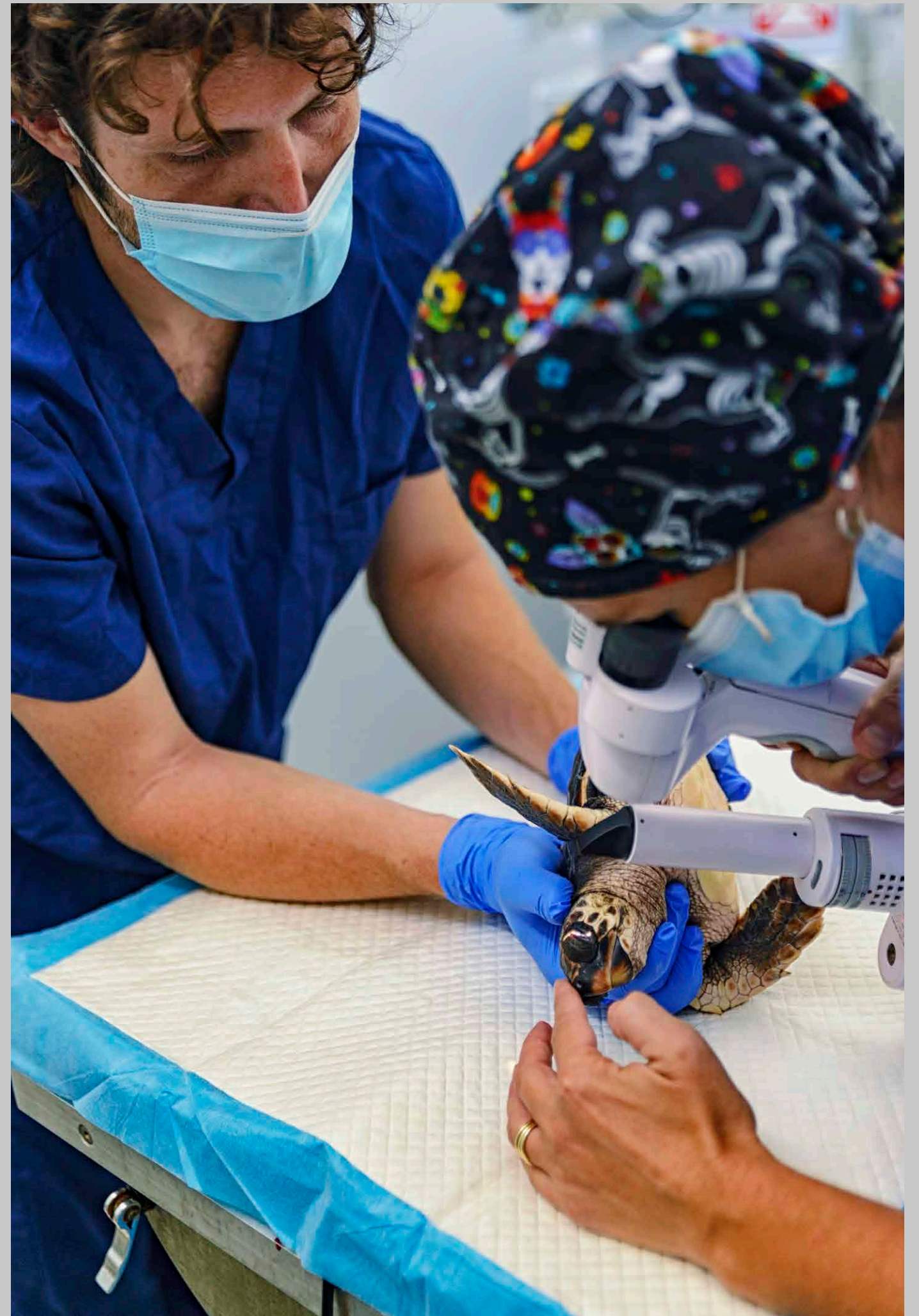
Durant el procés de Head Starting, i de forma regular, es realitzen controls veterinaris per assegurar que el seu creixement es produeix amb un perfecte estat de salut. També són marcades amb un xip per a facilitar el seu seguiment i estudi.

Amb alguns mesos més de vida, i amb una mida que dista molt de la que tenien les petites tortugues negres que arribaren al centre, reben una atenció veterinària de major envergadura. Arriba el moment de conèixer el sexe de cada exemplar. Es tracta d'una senzilla intervenció per laparoscòpia.

Al llarg d'aquest 2022 els exemplars que han seguit el programa a les instal·lacions de la Fundació Palma Aquàrium, han estat retornats al mar, la seva llar. Han estat quasi tres anys des del seu naixement, un temps molt allunyat del plantejat inicialment, però un temps que ha estat el necessari per a garantir un

Tanc amb elements d'enriquiment ambiental. Més endavant passarien a ocupar tancs exteriors amb elements propis del seu hàbitat. Intervenció per laparoscòpia per a determinar el sexe de cadascuna dels tortugues, totes van ser femelles. Control ocular inicial.

Solta realitzada al Parc Natural Es Trenc. Les dades aportades pel sistema de seguiment que du instal·lat donarà llum sobre els primers mesos en llibertat. Pàgina següent: primers minuts a la seva llar, amb total normalitat i un aleteig tranquil. És el primer instant d'una part important de la història natural balear.

alliberament al seu medi natural de forma segura.

Durant unes revisions veterinàries es detectaren defectes oculars que han estat tractats i estudiats al llarg d'aquest temps. La tasca diària, criant aquests exemplars, l'alimentació, la presa de mesures, la neteja de les instal·lacions, les atencions veterinàries, etc., ha estat intensa i més llarga del plantejat inicialment, però ha comptat amb tot l'entusiasme d'un equip format per professionals i voluntaris que s'han involucrat al cent per cent amb el clar objectiu d'aconseguir que les primeres tortugues nascudes a Balears coneguin la seva llar dins unes condicions de seguretat i altes probabilitats de supervivència.

Haurem d'esperar entre 15 i 30 anys fins que arribin a la seva maduresa sexual i comprovar si tornen a les nostres costes, aquesta vegada per a criar. Sens dubte no ha fet més que començar una part de la nostra història natural. •